

Рожко І., Тарнавська Н. Елементи технологічного сортовивчення суниць ананасної

Представлено результати вивчення основних органолептичних характеристик сировини та візуальної привабливості продукту переробки – варення зі суниць.

Ключові слова: суниця ананасна, сорт, органолептичні показники, дегустація, варення.

Rozhko I., Tarnavska N. The elements of technological study of the varieties of garden strawberry (*Fragaria ananassa*)

The results of study main organoleptic properties raw materials and visual attractivity processed fruit – jam are presented.

Key words: strawberry, organoleptic properties, tasting, jam.

Рожко И., Тарнавська Н. Элементы технологического сортоизучения земляники ананасной

Представлены результаты изучения основных органолептических характеристик сырья и визуальной привлекательности продукта переработки – варенья.

Ключевые слова: земляника ананасная, сорт, органолептические показатели, дегустация, варенье.

УДК 634.11.631.52632

**ГОСПОДАРСЬКО-БІОЛОГІЧНА ОЦІНКА
ОСІННІХ СОРТІВ ЯБЛУНІ ЗАЛЕЖНО ВІД ПІДЩЕП**

*Б. Гулько, к. с.-г. н., В. Гулько, к. с.-г. н.
Львівський національний аграрний університет*

Постановка проблеми. У сортименті яблуні найбільше ціняться сорти з плодами привабливого зовнішнього вигляду, високих смакових якостей, зі соковитим, щільним і хрустким м'якушем, що характеризується насиченим гармонійним кисло-солодким смаком [4; 5]. Сучасний сорт буде популярним, якщо він технологічний, скороплідний, стійкий проти основних хвороб і шкідників, зимостійкий, формує високий урожай плодів гарного й відмінного смаку, високих товарних і технологічних якостей [2]. Сучасним вимогам значною мірою відповідають нові сорти вітчизняної й зарубіжної селекції. У зв'язку з цим у дослідному саду ЛНАУ, в умовах Західного Лісостепу, вивчали біологічний потенціал сортів осінньої групи, щеплених на групі виділених клонових підщеп.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Оцінка стану промислового садівництва в Україні показує, що під впливом науково-технічного прогресу і досягнень вітчизняної науки відбувся помітний перехід на шлях інтенсивного розвитку галузі. Було виведено високоефективні сорти і підщепи, удосконалено

технології створення і продуктивного використання насаджень, що забезпечило ріст урожайності, валових зборів плодів і покращання їх якості [1; 3].

Успіх плодового саду може забезпечити правильний вибір сортів, найбільш придатних до вирощування в умовах певної місцевості. Тому ще Л. Симиренко рекомендував закладати промислові сади певним сортиментом із небагатьох, але цінних сортів, що добре вдаються в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах. За висновками сучасних учених-сортознавців, у справі збільшення валового врожаю яблуні частка сорту складає не менше ніж 50–60 відсотків.

Вдалих добір сортів визначає результативність у рослинництві взагалі, а в садівництві, де маємо справу з багаторічними насадженнями, тим більше. Найпридатніші сорти плодкових відзначаються певними властивостями, основними з яких є: скороплідність, стриманість росту, висока продуктивність і схильність до щорічного плодоношення, стійкість або імунність до основних хвороб, висока товарність, смакові і технологічні властивості плодів, що відповідають сучасним вимогам ринку [5].

Вирощування сортів, стійких проти хвороб, у комплексі з інтегрованою системою захисту від них дає змогу знизити затрати на фунгіциди майже на 70 % і при цьому отримувати відносно чисту продукцію без шкоди для навколишнього середовища [3].

Подальший розвиток українського садівництва без використання клонових підщеп для яблуні практично неможливий. Вегетативний спосіб їх розмноження забезпечує генетичну однорідність, що у свою чергу дає змогу класифікувати вегетативно розмножувані підщепи за силою росту, скороплідністю, урожайністю, зимостійкістю та іншими показниками. Врахування цих властивостей дає необмежені можливості у створенні різних типів і конструкцій насаджень.

Постановка завдання. Мета нашого досліджування – вивчення та виділення для впровадження у виробництво нових сорто-підщепних комбінуваних яблуні, що за комплексом господарсько-цінних ознак придатні для оновлення сортименту у ґрунтово-кліматичних умовах Західного Лісостепу України.

Виклад основного матеріалу. Дослідження проводили за «Програмою та методикою сортовивчення плодкових, ягідних і горіхоплідних культур». Ріст і розвиток дерев яблуні осінніх сортів залежно від підщеп вивчали у плодоносному 13-річному саду (див. табл.).

Ґрунт дослідної ділянки темно-сірий опідзолений, середньої природної родючості, рН – 6,0, кількість легкогідролізованого азоту і рухомих форм фосфору й калію – середня. Схема садіння дерев у досліді 5 x 3 і 4 x 2 м. Вивчали сорти яблуні Слава переможцям (контроль), Вітос та Ауксіс на клонових підщепах 54-118, 62-396 та Дон 70-456. Міжряддя утримували під задернінням, у ряду – гербіцидний пар.

Результати досліджень свідчать про те, що досліджувані сорти яблуні, щеплені на різних за силою росту підщепах, мають різні силу росту, габітус крони та продуктивність. Так, найменша висота дерев різних сортів відмічена на підщепі 62-396 (від 3,38 до 3,53 м). Найвищими були дерева на формі 54-118 (від 4,05 до

4,9 м). Таку саму тенденцію спостерігали і за об'ємом крони та діаметром штамба. Найнижчими були дерева сорту Вітос на підщепі 62-396.

Таблиця

Ріст і розвиток 13-річних дерев осінніх сортів яблуні залежно від клонових підщеп

Назва сорту	Підщепа	Висота дерев, м	Об'єм крони, м ³	Діаметр штамба, см	Середня урожайність, ц/га	Маса плоду, г
Слава переможцям (к)	54-118	4,87	8,90	24,3	143,4	127
	62-396	3,53	5,16	21,1	152,3	136
	Д70-456	3,76	5,27	22,5	133,2	130
Вітос	54-118	4,05	9,23	22,3	190,4	170
	62-396	3,38	4,27	20,5	212,8	191
	Д70-456	3,65	4,99	21,3	189,7	174
Ауксіс	54-118	4,90	8,93	25,1	153,4	130
	62-396	3,40	4,34	20,8	162,0	152
	Д70-456	4,03	6,06	24,6	142,7	138

Підщепи мають суттєвий вплив на урожайність сортів. Найпродуктивнішою за роки досліджень була сорто-підщепна комбінація Вітос/62-396, середня урожайність якої складала 212,8 ц/га. Також високі показники врожайності мали сорти Слава переможцям та Ауксіс на підщепі 62-396 (152,3–162,0 ц/га). Дещо нижчою була врожайність усіх сортів на підщепах 54-118 (143,4–190,4 ц/га) та Д70-456 (133,2–189,7 ц/га). Найкрупнішими плодами відзначився сорт Вітос на всіх досліджуваних підщепах (170–191 г). Плоди сорту Ауксіс також переважали за масою плоди контрольного варіанта.

Висновки. На підставі проведених досліджень можемо дійти висновку, що осінні сорти яблуні, щеплені на різних за силою росту підщепах, які перебувають в однакових умовах росту, утворюють різні за розмірами крони та забезпечують різний рівень урожайності. Високу урожайність забезпечує сортам яблуні Вітос та Ауксіс карликова підщепа 62-396.

Бібліографічний список

1. Гулько І. П. Клонові підщепи яблуні : монографія / І. П. Гулько. – К. : Урожай, 1992. – 154 с.
2. Омельченко І. К. Культура яблуні в Україні / І. К. Омельченко. – К. : Урожай, 2006. – 302 с.
3. Кондратенко Т.Є. Імунні сорти – це високі врожаї та екологічно чиста продукція / Т. Є. Кондратенко // Сад, виноград і вино України. – 1999. – № 2. – С. 16–17.
4. Ugolik M. Odmiany jabloni / M. Ugolik, W. Lech, K. Kulawik. – Kraków : Plantpress, 1996. – 144 s.
5. Kruczyńska D. Nowe odmiany jabloni / D. Kruczyńska. – Warszawa : Hortpress Sp. Z.O.O., 2002. – 120 s.

Гулько Б., Гулько В. Господарсько-біологічна оцінка осінніх сортів яблуні залежно від підщеп

Наведені результати досліджень сили росту й врожайності осінніх сортів яблуні Вітос та Ауксис, щеплених на різних клонових підщепах в 13-річному плодоносному саду. Встановлено, що найбільш слаборослими і продуктивними були дерева у сортів Вітос та Ауксис на карликовій підщепі 62-396.

Ключові слова: клонові підщепи, сорти, якість плодів, ріст дерев, продуктивність.

Hulko B., Hulko V. Commercial and biological evaluation of autumn apple varieties depending on rootstocks

The article presents a results of study on influence of apple clonal rootstocks on growth habits and productivity of scab resistant varieties Witos and Auksis on different rootstocks comparing to standard variety Slava Peremozhtsiam in 13 year orchard. Results analysis shows that less growth potential and better productivity and fruit quality for apple varieties Witos and Auksis provided clonal rootstock 62 - 362.

Key words: clonal rootstock, varieties, fruit quality, growth habits, productivity.

Гулько Б., Гулько В. Хозяйственно-биологическая оценка осенних сортов яблони в зависимости от подвоя

Показаны результаты изучения силы роста и урожайности осенних сортов яблони Витос и Ауксис, привитых на разных клоновых подвоях в 13-летнем плодоносном саду. Установлено, что более слаборослые и продуктивные деревья сортов Витос и Ауксис на карликовом подвое 62 - 396.

Ключевые слова: клоновые подвои, качество плодов, сорта яблони, рост деревьев, продуктивность.

УДК 635.356:631.543

УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ГІБРИДІВ КАПУСТИ БРОКОЛІ В ЗАХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

О. Дидів, к. с.-г. н.

Львівський національний аграрний університет

Постановка проблеми. Капуста броколі походить з узбережжя Середземного моря. Її широко культивують у США, Канаді, Японії, країнах Західної Європи. У Польщі площі під цією культурою займають понад 7 тис. га, тоді як в Україні всього лише близько 1500 га (3 % серед капустяних овочевих рослин), проте популярність її зростає з кожним роком [1].

Світове визнання броколі отримала завдяки своїм цінним харчовим і лікарським властивостям, а також невибагливості до умов вирощування. Річна норма споживання капусти складає 35–55 кг на одну людину, зокрема цвітної та